Dinde ve dindarlıkta denklik

Nk rumuzlu okuyucumuz: “Evlilikte denklik ne demektir? İlim, kilo, boy…vs. her yönde denklik olmalı mı? Bunun hükmü nedir? Âyet ve hadislerle açıklayabilir misiniz?”

Evlilikte denk olmak, evlenecek kız ve erkeğin soy ve sopta, boy ve bosta, yaş ve başta, mal ve mülkte, hür olup olmamakta, servet ve meslekte, din ve inanç anlayışında, huy ve ahlâkta mümkün mertebe birbirine yakın değerler taşıması demektir. Bunlardan en önemlileri dinde ve dindarlıkta denkliktir. Sırayla görelim:

1- Dinde denklik: Evlenecek kız ve erkeğin dinde birbirine denk olması Allah’ın emridir, yani farzdır. Her ikisi de Müslüman veya kadın en azından ehl-i kitap olmalıdır. Müslüman bir erkeğin müşrik bir kadın alması haram olduğu gibi, Müslüman bir kadını müşrik bir erkekle evlendirmek de haramdır.

İlgili âyetler şöyledir:

* “İman etmedikçe putperest kadınlarla evlenmeyin. Beğenseniz bile, putperest bir kadından, imanlı bir köle kesinlikle daha iyidir. İman etmedikçe putperest erkekleri de (kızlarınızla) evlendirmeyin. Beğenseniz bile, putperest bir kişiden inanmış bir köle kesinlikle daha iyidir.”1

2- Dindârlıkta denklik: Evlenecek kız ve erkeğin dindarlıkta, dîni yaşama arzusunda, âhirete hazırlanma kaygısında, güzel huyda, güzel ahlâkta, edep ve terbiyede, iffet ve namusta, dürüstlük ve doğrulukta, haramlara karşı hassasiyette ve helâlleri tercih etme duyarlılığında, hizmet anlayışında ve usûlünde ve Allah korkusunda birbirine denk olması sünnettir.

İlgili hadisleri buraya alalım. Peygamber Efendimiz (asm) buyurmuştur ki:

* “Kadınlar ile dört tür hasleti için evleniliyor: 1- Malı, 2- Soyu, 3- Güzelliği, 4- Dindârlığı. Ey Mü’min! Sen bunlardan dindar olanını seç! Yoksa fakirliğe düşersin!” 2

* “Kadınları sırf güzellikleri için nikâhlamayınız! Çünkü onların güzelliği onları böbürlenmek ve kibirlenmek gibi tehlikelere sürükleyebilir. Kadınları sırf malları için

nikâhlamayınız! Çünkü mal üstünlüğü onları azdırabilir ve isyana sevk edebilir. Lâkin kadınları dindarlıkları için nikâhlayınız! Şüphesiz burnunun bir kısmı kesik, kulağı delik ve teni siyah dindar bir cariye dindar olmayan hür ve güzel kadından daha efdaldir.” 3

Bu hadislerin tefsirini yapan Üstad Bedîüzzaman nikâhı, insanın en fazla ihtiyâcını tatmin eden kalbe mukabil bir kalp ile sevgilerini, aşklarını ve şevklerini karşılıklı yaşayabilecekleri, lezzetlerde birbirine ortak, gam ve kederde birbirine yardımcı olabilecekleri önemli bir saadet kurumuna atılan adım olarak tanımlar.4

Üstad Hazretlerine göre bu saadet kurumunda kadın ve erkek dindarlıkta, güzel ahlâkta ve Allah korkusunda birbirine denk olmalıdırlar. Ebedî hayatta eşini kaybetmemek için, eşinin dindarlığını örnek alan ve eşini dindarlığı ve güzel ahlâkı için seven erkek dünya-âhiret elemsiz mutluluğu yakalamış demektir. Kocasının dindarlığına bakıp, ebedî hayatta kocasını kaybetmemek için Allah korkusuna ve takvaya giren kadın da bahtiyardır, ebedî mutluluğa ulaşmış demektir.

Yoksa, sâlihâ kadınını ebedî kaybettirecek sefahatte ve kötü davranışlarda bulunan erkek kendisine yazık etmiş olur. Kadın da, Allah korkusunu yaşamaya çalışan kocasının izinden gitmemesi dolayısıyla, o ebedî arkadaşını kaybederse kendisine yazık eder. Kadın ve erkek ise birbirinin fısklarını, günahlarını ve kötü davranışlarını taklit ediyorlar ve böylece birbirini ateşe atıyorlarsa, sevgilerine, aşklarına ve mutluluklarına binlerce defa yazık etmiş olurlar.5

Eşinin maddî ve fizikî güzelliğinden ziyâde, huy ve ahlâk güzelliğine, şefkatin madeni ve Rahmetin hediyesi oluşuna sevgisini bağlayan bir erkeğin, eşinden aynı derecede sevgi ve hürmet göreceğini bildiren Üstad Saîd Nursî Hazretleri, bu karşılıklı hürmet ve muhabbetin her iki taraf yaşlandıkça ve çirkinleştikçe artacağını, böylece dünya hayatının da bir mutluluk yumağına döneceğini, yoksa yalnızca sûret güzelliğine bağlanan bir sevginin çok geçmeden bozulacağını ve yerini geçimsizliklere bırakacağını haber verir.6

Bedîüzzaman’ın ifadesiyle, eşini latîf şefkatine, güzel hasletine, güzel huyuna ve güzel ahlâkına dayalı olarak sevmenin ve böylece eşini günahlara girmekten korumanın âhiretteki neticesi ise, Rahîm-i Mutlak tarafından ebedî Cennette hûrilerden daha güzel, daha alımlı ve daha câzibedâr bir fizikî ve rûhî güzellikle eşinin kendisine ebedî bir eş, latîf bir dost, güzel bir arkadaş ve sâdık bir sevgili olarak verilmesidir.7

Çocuklarımızın böyle büyük mükâfâtlara ermelerini temin için, evliliklerinde dinde

ve dindarlıkta mutlaka denklik aramalı, sâir unsurları çok fazla abartmaya değer görmemeliyiz.

Dipnotlar:

1- Bakara Sûresi: 221.
2- İbn-i Mâce, Nikâh, 1858.
3- İbn-i Mâce, Nikâh, 1859.
4- İşârâtü'l-İ'câz, s. 196.
5- Lem'alar, s. 257.
6- Sözler, s. 587.
7- Sözler, s. 591.